

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๕๐๗/๑๘๘๔

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิก ว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐเฮลเลนิก ที่ ๖๖๘๓๐

ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๒๒

๒. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิก ว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต ฉบับของฝ่ายไทย พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอการจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิกว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยที่ร่างความตกลงฯ ดังกล่าว เป็นความตกลงที่มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดพันธกรณีแก่รัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐเฮลเลนิกที่จะยกเว้นการตรวจลงตราแก่ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตของแต่ละฝ่าย จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามและการดำเนินการให้มีผลผูกพัน รวมทั้งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนลงนามตามนัยของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อปี ๒๕๔๑ ฝ่ายไทยทบทวนและริเริ่มขอทำความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการ กับฝ่ายสาธารณรัฐเฮลเลนิก (กรีซ) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติการจัดทำความตกลงดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ และนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ในขณะนั้น) ได้ลงนามหนังสือแลกเปลี่ยนเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๔

๑.๒ ต่อมา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ ฝ่ายกรีซขอแก้ไขถ้อยคำในร่างความตกลงฯ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กรีซเข้าเป็นภาคีความตกลงเชงเก้น (Schengen) ซึ่งฝ่ายไทยไม่ขัดข้องและปรับแก้ตามที่ฝ่ายกรีซเสนอ อย่างไรก็ดี ความตกลงดังกล่าวยังไม่ถึงข้อยุติ โดยมีการว่างเว้นการเจรจาระหว่างกันถึง ๙ ปี โดยเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ ฝ่ายกรีซเสนอปรับความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราใน ๒ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) ให้ความตกลงฯ ครอบคลุมเฉพาะผู้ถือหนังสือเดินทางทูต ซึ่งฝ่ายไทยไม่ขัดข้อง และ (๒) เพิ่มประเด็นการรับกลับ (readmission) ซึ่งฝ่ายไทยไม่เห็นด้วยในประเด็นการรับกลับ เนื่องจากเห็นว่า ความตกลงดังกล่าวควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการยกเว้นการตรวจลงตราเท่านั้น โดยไทยไม่เคยมีระบุนการรับกลับในความตกลงยกเว้นการตรวจลงตรา

/๑.๓ เมื่อปี ๒๕๖๑ ...

๑.๓ เมื่อปี ๒๕๖๑ ฝ่ายกรีซยังคงผลักดันประเด็นการรับกลับ ในขณะที่ฝ่ายไทยยังคงยืนยันไม่รับข้อเสนอประเด็นการรับกลับ ต่อมา เมื่อปี ๒๕๖๒ ฝ่ายไทยได้ประนีประนอมให้คงประเด็นการรับกลับไว้ แต่เสนอให้ปรับถ้อยคำให้ประเด็นการรับกลับครอบคลุมเฉพาะผู้ถือหนังสือเดินทางทูตเท่านั้น จากนั้น ฝ่ายไทยกับฝ่ายกรีซได้สร้างโต้ตอบระหว่างกัน โดยฝ่ายกรีซยังคงผลักดันให้ระบุประเด็นการรับกลับในร่างความตกลงฯ มาโดยตลอด ขณะที่ฝ่ายไทยเสนอให้ฝ่ายกรีซพิจารณาปรับถ้อยคำประเด็นการรับกลับ

๑.๔ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ กระทรวงการต่างประเทศได้ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย โดยที่ประชุมได้ยืนยันให้ฝ่ายกรีซพิจารณาตัดประเด็นการรับกลับของชนชาติออกจากร่างความตกลงฯ

๑.๕ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ฝ่ายกรีซได้ส่งร่างความตกลงฯ ที่ฝ่ายกรีซได้ตัดประเด็นการรับกลับออก ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมหารือทางไกลกับกระทรวงการต่างประเทศกรีซ โดยมีผู้แทนกรมยุโรป กรมการกงสุล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเอเธนส์ สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเฮลเลนิกประจำประเทศไทย เข้าร่วมการประชุมเพื่อหารือในประเด็นติดขัดที่ค้างและสามารถบรรลุข้อสรุปร่วมกันต่อร่างความตกลงได้ครบทุกประเด็น ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑-๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การจัดทำความตกลงฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนลงนาม ตามนัยของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๒.๒ ร่างความตกลงฯ ดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดพันธกรณีแก่รัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐเฮลเลนิกที่จะยกเว้นการตรวจลงตราแก่ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตของแต่ละฝ่าย จึงเข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าจะเป็นการโอกาสอันดี หากทั้งสองฝ่ายร่วมลงนามความตกลงดังกล่าว ในช่วงการประชุมสุดยอดสมัยพิเศษ ในวาระครบรอบ ๔๕ ปี ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป (ASEAN-EU Commemorative Summit) ในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อร่างความตกลงฯ ในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญของร่างความตกลงฯ

๔.๑ ร่างความตกลงฯ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตที่มีอายุใช้ได้ของแต่ละฝ่ายในการเดินทางเข้า ออก แวะผ่าน และพำนักอยู่ในดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบ (๙๐) วัน ภายในทั้งระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบ (๑๘๐) วัน โดยมีเงื่อนไขว่า บุคคลเหล่านั้นจะต้องไม่ดำเนินกิจการซึ่งได้รับค่าตอบแทนและต้องมีใบอนุญาตทำงานภายใต้กฎหมายของคู่ภาคี

๔.๒ ร่างความตกลงฯ มิได้ยกเว้นคนชาติของคู่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งถือหนังสือเดินทางทูตที่มีอายุใช้ได้ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการทูตหรือทางกงสุลของคู่ภาคีนั้นในดินแดนของคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง หรือเป็นผู้แทนของคู่ภาคีนั้นประจำองค์การระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งในดินแดนของคู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จากข้อกำหนดของการตรวจลงตราที่รับรองโดยรัฐผู้รับก่อนจะเดินทางไปยังดินแดนของรัฐผู้รับ

๔.๓ ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตที่มีอายุใช้ได้ของแต่ละฝ่าย ซึ่งมีสิทธิได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราตามข้อ ๔.๑ อาจเดินทางเข้า แวะผ่าน หรือออกจากดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง ณ จุดผ่านแดนทุกแห่งที่เปิดเพื่อการสัญจรของผู้โดยสารระหว่างประเทศ

/๔.๔ คู่ภาคี...

๔.๔ คู่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจจะระงับการใช้บังคับความตกลงฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงของชาติ การรักษาความสงบเรียบร้อยสาธารณะ หรือการสาธารณสุข โดยคู่ภาคี ที่ตัดสินใจจะระงับการใช้บังคับความตกลงฉบับนี้ จะแจ้งให้คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงการระงับเป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านช่องทางการทูต ภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้า (๑๕) วันปฏิทินก่อนมาตรการดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

๔.๕ ร่างความตกลงฯ จะมีผลใช้บังคับในเวลาสามสิบ (๓๐) วัน นับจากวันที่ได้รับการแจ้ง เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งสุดท้ายที่คู่ภาคีฝ่ายหนึ่งได้แจ้งให้คู่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบผ่านช่องทางการทูตว่าได้ ดำเนินการตามกระบวนการภายในที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นแล้ว

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ
ไม่มี

๖. ผลกระทบ

ปัจจุบันผู้ถือหนังสือเดินทางทูตของไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปราชการที่สาธารณรัฐเฮลเลนิก ต้องขอรับการตรวจลงตราซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลานาน ดังนั้น การยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือ เดินทางทูตของไทยจะเป็นประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกการเดินทางของผู้ที่ถือหนังสือเดินทางทูต รวมทั้ง ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนการเยือนและการประสานราชการระหว่างกัน

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา
ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมทางไกลกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมการกงสุล เพื่อหารือประเด็นติดขัดที่ค้างคั่ง ได้แก่ ประเด็นการรับกลับของคนชาติ (readmission of nationals) ซึ่งที่ประชุมได้เห็นพ้องแนวทางการเจรจากับ ฝ่ายกรีซ เพื่อผลักดันการเจรจาความตกลงฯ ให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนี้ (๑) เสนอให้ฝ่ายกรีซพิจารณาตัดประเด็น การรับกลับของคนชาติออกจากร่างความตกลงฯ เนื่องจากมีการระบุประเด็นการรับกลับในร่างกรอบความตกลง ความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปแล้ว หรือ (๒) หากฝ่ายกรีซยืนยัน ให้มีประเด็นการรับกลับ เห็นควรเสนอให้ปรับเพิ่มถ้อยคำในประเด็นการรับกลับให้ครอบคลุมเฉพาะคนชาติ ที่ถือหนังสือเดินทางทูต

๘.๒ โดยที่ฝ่ายกรีซได้ตัดประเด็นการรับกลับออกจากร่างความตกลงฯ แล้ว กระทรวงการต่างประเทศ จึงได้จัดส่งร่างความตกลงฯ ฉบับที่ทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อสรุปร่วมกัน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ต่อร่างความตกลงฯ เพิ่มเติมด้วยแล้ว

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

โดยที่ร่างความตกลงฯ ดังกล่าวมีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้กฎหมาย ระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม และการดำเนินการให้มีผลผูกพัน แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ที่จะต้อง ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิกว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างความตกลงฯ นอกเหนือจากที่ปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบไว้ ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๑๐.๒ เห็นชอบให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามร่างความตกลงฯ ทั้งนี้ ในกรณีมอบหมายผู้แทน ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้แก่ผู้ลงนามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมยุโรป

กองยุโรปตะวันตก

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๓๑๘๙ (ปพชญา ๐๙ ๘๙๐๕ ๑๔๗๔)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๑๓๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ papichaya.l@mfa.go.th